

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-09-01
Besvaras senast
2021-09-17

Till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:894 Utsläpp i svenska vatten

Den 1 januari 2020 trädde svaveldirektivet från International Maritime Organization (IMO) i kraft, vilket innebar att sjöfarten skulle börja använda sig av bränslen med maximal svavelhalt på 0,5 procent internationellt, och 0,1 procent inom SECA/ECA-områden, såvda fartygen inte använder sig av en skrubber för att tvätta avgaserna. Denna åtgärd gjorde att ”hybridolja” hamnade på marknaden som ett alternativ till tjockolja och destillat som till exempel MGO (Marine Gas Oil). Hybridolja är en blandning av olika oljekomponenter.

Kustbevakningen har miljöräddningstjänst till sjöss som huvudansvar, och vid ett eventuellt utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen är det Kustbevakningen som har uppdraget att ta upp denna olja med hjälp av bland annat mekanisk upptagning och absorptionslänsor. En studie som norska Kystverket gjorde 2017 visade att en variant av hybridolja var problematisk att ta upp. Ungefär 80 procent av handelssjöfarten använder sig i dag av nya lågsvavliga bränslen där hybridolja utgör en stor del. Dock vet vi inte hur stor del som utgörs av just den här typen.

Kustbevakningen har i en studie konstaterat att upptagare i form av MS10 multiskimmer, bogkollector, GT185 borstskimmer och absorptionslänsa som bygger på vidhäftningsförmåga och uppsugningsförmåga (absorptionslänsan) har en ytterst begränsad förmåga att plocka upp denna typ av hybridolja, vilket gör att Kustbevakningen i sin helhet har en väldigt begränsad förmåga att utföra en effektiv miljöräddningsoperation.

Hybridoljor är alltså svåra att ta upp på mekanisk väg så som gjorts och görs traditionellt. Våra upptagningssystem är anpassade för petroleumolja. De bygger på att oljan har vidhäftningsförmåga på upptagningsanordningen eller absorberas i ett material. De hybridoljor som Kustbevakningen stött på har inte dessa egenskaper. De klibbar inte fast på deras borstsystem och absorberas inte av absorptionslänsor. De blir vaxaktiga i vatten och glider undan eller ligger bara still. En fråga som skulle behöva belysas mer genom forskning är hur de löser sig i vattenmassan över tid samt hur risken för kontaminering ser ut.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Mikael Damberg:

1. Vilka initiativ har statsrådet tagit för att säkerställa att Sveriges beredskap i fråga om miljöräddning är modern och även klarar hybridoljor?
2. Hur planerar statsrådet för att Kustbevakningen ska kunna genomföra sitt uppdrag, som innebär nya kompetenser, ny teknik och möjligen ny materiel när den ekonomiska ramen redan i dag är underfinansierad?
3. Vilka arbetsuppgifter anser statsrådet att Kustbevakningen kan prioritera bort för att kunna både hålla budget och genomföra sitt uppdrag?

.....

Alexandra Anstrell (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck